

Notitie: Nadere toelichting mitigerende maatregelen t.b.v. huismussen
Locatie: Zeelandsedreef 26-26a

Kenmerk: 920059.003
Datum: 27-03-2023

In deze notitie wordt een nadere toelichting voor het bedrijf aan de Zeelandsedreef 26-26a te Schaijk. Deze notitie maakt onderdeel uit van de herziening van het bestemmingsplan. Initiatiefnemer exploiteert een melkrundveehouderij en is voornemens de melkrundveestal en een bijgebouw te slopen. Daarnaast wordt er een nieuw bedrijfsgebouw gerealiseerd ten behoeve van de op te richten BSO.

Aanleiding

Initiatiefnemer heeft het voornemen om Zeelandsedreef 26-26a te Schaijk in de gemeente Maashorst te herontwikkelen. De bestaande rundveestal (ongeveer 1.160 m²) en bijgebouw (ongeveer 100 m²) worden gesaneerd. Binnen het plangebied wordt daarnaast een nieuw bedrijfsgebouw opgericht van ongeveer 375 m² ten behoeve van de beoogde BSO. De bestaande woningen en voormalige rundveestal (ongeveer 117 m²) blijven behouden. Het agrarisch bedrijf zal volledig te verdwijnen.

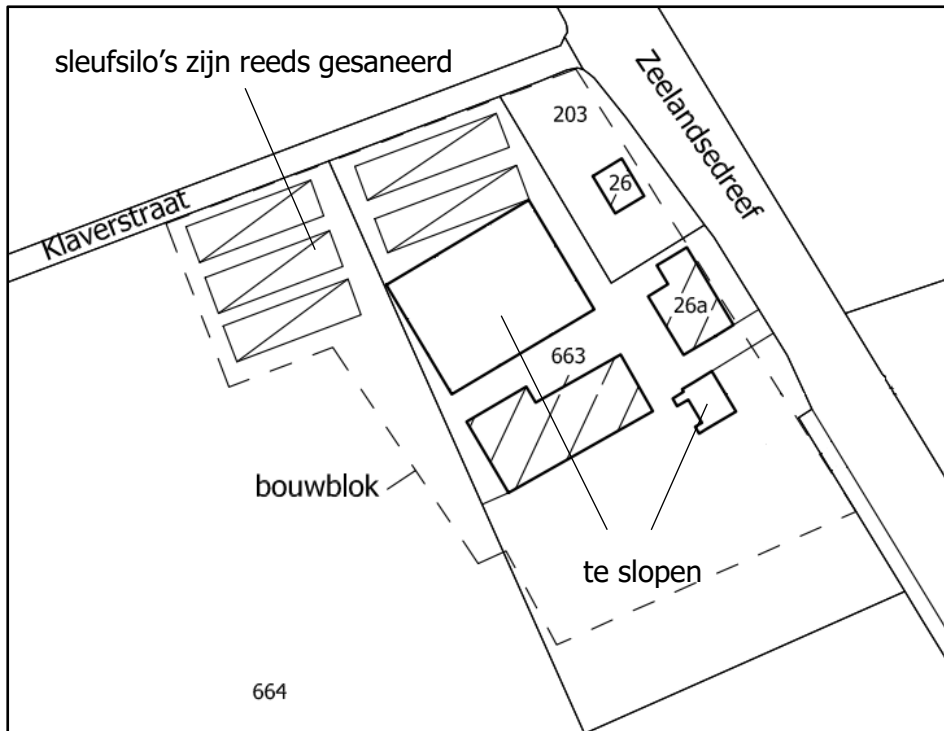
Ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkeling is een ecologische QuickScan uitgevoerd door Brabant Eco (rapportnummer 2022-BE-0439). De beoogde ontwikkeling betreft het saneren van de bestaande rundveestal en bijgebouw en het oprichten van een nieuw bedrijfsgebouw ten behoeve van een buitenschoolse opvang. In deze QuickScan is aangegeven in het plangebied zijn mogelijk beschermde huismussen aanwezig in de stal die met de beoogde ontwikkelingen in 2024 zal worden gesloopt. Nader onderzoek naar deze soort voor sloop van de stal is nodig om overtreding van de Wet natuurbescherming uit te kunnen sluiten.

Het weghalen van jaarrond beschermde nesten is verboden op basis van artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming (Wnb). Gekozen kan worden om nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van huismusnesten of mitigerende maatregelen te treffen conform de provinciale beleidslijn van de provincie Noord-Brabant. In bepaalde situaties wordt een ontheffing niet noodzakelijk geacht wanneer middels ruim voldoende en bewezen effectieve maatregelen binnen het huidige leefgebied de ecologische functie te allen tijde van gelijke kwaliteit behouden blijft.

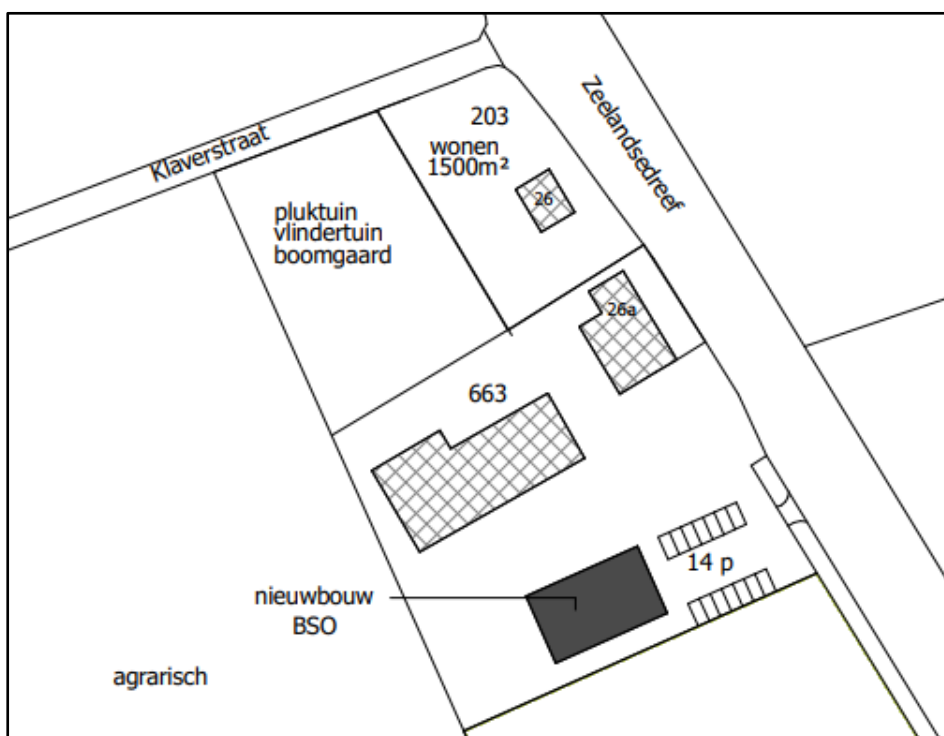
De initiatiefnemer heeft gekozen om mitigerende maatregelen te treffen. In voorliggende notitie wordt nader beschreven welke mitigerende maatregelen er getroffen worden.

Geplande ingreep

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit het saneren van de rundveestal (ongeveer 1.160 m²) en bijgebouw (ongeveer 100 m²). De sloop van deze gebouwen zal naar verwachting in 2024 plaatsvinden. Binnen het plangebied wordt daarnaast een nieuw bedrijfsgebouw opgericht van ongeveer 375 m² ten behoeve van de beoogde BSO. De bestaande woningen en voormalige rundveestal (ongeveer 117 m²) blijven behouden. In afbeelding 1 is de bestaande situatie met daarop de te slopen agrarische bedrijfsbebouwing weergegeven. In afbeelding 2 is de beoogde situatie weergegeven met daarop het nieuw te realiseren bedrijfsgebouw ten behoeve van de BSO.



Afbeelding 1: weergave bestaande situatie



Afbeelding 2: indicatieve weergave beoogde situatie

Met de sloop van de rundveestal gaan de eventueel aanwezige jaarrond beschermde nesten van de huismus verloren. Door mitigerende (verzachtende) maatregelen te treffen conform de kennisdocumenten van BIJ12 voor beschermende soorten kan voorkomen worden dat verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden.

Bevindingen QuickScan: *Er zijn tijdens het veldbezoek geen huismussen waargenomen. Wel zijn er indicatieve sporen aangetroffen welke duiden op gebruik van het plangebied door deze soort. In de loods die beoogd gesloopt zal worden zijn sporen aangetroffen van nestgedrag van deze soort. Dit betreffen krijtsporen langs de muur en nestmateriaal. De foerageermogelijkheden en eventuele nestmogelijkheden ter plekke voor de huismus zullen naar verwachting niet afnemen met het slopen van de gebouwen. Het woonhuis met tuin en hagen zullen immers geschikt blijven voor de huismussen.*

In de Kennisdocumenten van BIJ12 zijn effectief bewezen maatregelen opgenomen die de functionaliteit van nest-, voortplantings- of rustplaatsen waarborgen. Door het uitvoeren van gepaste maatregelen in tijd en ruimte wordt voldaan aan de zorgplicht/ zorgvuldig handelen, het behoud van functionaliteit van de verblijfplaats en de waarborging van de lokale staat van instandhouding van de huismus. De verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 van Wet natuurbescherming worden zodoende niet overtreden. Daardoor is geen ontheffing van het bevoegd gezag noodzakelijk.

Mitigerende maatregelen

Met de sloop van de rundveestal gaan de eventueel aanwezige jaarrond beschermde nesten van de huismus verloren. Door mitigerende (verzachtende) maatregelen te treffen conform de kennisdocument Huismus, (passer domesticus versie 2.1, februari 2023) kan voorkomen worden dat verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden. In het kennisdocument zijn effectieve maatregeleng opgenomen die de functionaliteit, van de nest-, voortplantings- of rustplaatsen waarborgen.

Binnen het plangebied worden de volgende maatregelen toegepast:

- Alternatieve (permanente) verblijfplaatsen aanbieden;
- Behoud functionaliteit;
- Afsluiten van toegang tot huidige verblijfplaatsen;
- Aanbieden van schuilmogelijkheden;
- Werken buiten kwetsbare perioden;

Aanbieden van alternatieve (permanente) verblijfplaatsen

Voor elke nestplaats die aangetast of verwijderd wordt worden minimaal twee nieuwe nestplaatsen aangeboden. Voor de vervangende nestplaatsen geldt dat er meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden moeten worden waarvan de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar dienen te liggen. Dit kan dichter bijeen maar er dient gezorgd te worden dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit. Tevens dient de vervangende nestplaats zo dicht mogelijk, en maximaal 200 meter bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaats liggen. Ook moet deze buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen.

Naar verwachting gaat de sloop op de planlocatie aanvangen in 2024.. Vanaf september is de tijd dat juvenielen op zoek gaan naar nieuwe nestgelegenheden. De nestkasten zullen daarom voor eind november 2023 opgehangen worden. Voor de alternatieve verblijfplaatsen worden 10-tal nestkasten bevestigd aan de te bestaande veldschuur in het plangebied. Deze worden ten noordoosten en noordwesten van de bestaande veldschuur gesitueerd. Deze alternatieve verblijfplaatsen blijven permanent behouden. Bovendien mogen nestkasten nooit tijdens het broedseizoen verwijderd worden. Om het nestgedrag van de huismussen te bevorderen wordt er rondom de te plaatsen nestkasten beplating aangebracht.

Voor de vervangende nestplaatsen geldt:

- dat ze minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de oorspronkelijke nestplaats en de start van de werkzaamheden aanwezig zijn, om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen;
- dat er meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden moeten worden. Zorg dat de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen; dit kan dichterbij elkaar, maar zorg er dan voor dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit;
- zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaats worden geplaatst en als dat niet mogelijk is, dan in de directe omgeving (in de regel binnen 200 meter, bij uitzondering 500 meter maar is afhankelijk van gebied en situatie ter plekke) van de oorspronkelijke nestplaats en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen;
- op minimaal 3 meter hoogte plaatsen;
- dat er een passende broedruimte aangeboden wordt. Een kunstmatige nestruiimte (binnenmaten) met een bodemmaat van tenminste 12,5 x 12,5cm en een hoogte van tenminste 17 cm (nestbodem is een paar cm dik) en een invliegopening met een diameter van 3,4 cm moet voldoen;
- dat ze op een voor de huismus geschikte wijze en plek worden aangebracht. Zo mogen ze niet te heet worden in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden: voorkeur heeft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot, dakoverstek of iets dergelijks. Temperatuurverloop in nestplaatsen van huismus wordt bepaald door de oriëntatie van deze nestplaatsen;
- in de directe omgeving van de nieuwe nestplaats continu voldoende dekking aanwezig is (daarbij is van het opgaande groen een hoogte van 2 á 3 meter gewenst voor voldoende effectiviteit), en dat er altijd (zo mogelijk binnen 100 meter, bij voorkeur binnen 50 meter) voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken beschikbaar zijn;
- dat ze van voldoende duurzaam materiaal zijn en op een voldoende duurzame wijze worden geïntegreerd, bevestigd of ingemetseld. Of de duurzaamheid voldoende is hangt van meerdere factoren af, bijvoorbeeld van het type materiaal (hout, houtbeton, aardewerk, en dergelijke), van de houtsoort (ceder en robinia zijn duurzamer dan vuren of grenen), de wijze van ophanging, de aangebrachte plek (bijvoorbeeld onder een dakgoot of een andere vorm van overhang of vol in zon en wind), het te verwachten gebouwbeheer (bij schilderwerk verdwijnen regelmatig aangebrachte voorzieningen) en of het beheer en onderhoud van de voorziening (herstel bij gebreken) geregeld is
- dat er voldoende veiligheid is tegen predatoren. Dit geldt voor de nestplaats zelf, als ook dat er voldoende opgaand groen in de directe omgeving aanwezig is als dekking voor adulten of (net uitvliegende) juvenielen;
- dat het materiaal waarvan ze zijn gemaakt niet behandeld is met chemische middelen.

(Bon: Kennisdocument Huismus)

Behoud functionaliteit

Huismussen hebben de tijd nodig om aan nieuwe nestplaatsen te wennen. Gedurende deze gewenningsperiode zijn zowel de oorspronkelijke situatie als de nieuw aangebrachte vervangende voorzieningen aanwezig. Hierdoor kunnen de huismussen de voorzieningen ontdekken en verkennen voor de ingreep wordt uitgevoerd. De ruimtelijke ontwikkeling heeft geen negatieve effecten op het foerageergebied.

Afsluiten van toegang tot huidige verblijfplaatsen

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de eventueel aanwezige verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt door het weghalen van nestmateriaal en het ongeschikt maken van de dakrand als nestlocatie. Dit om te voorkomen dat huismussen gewond of gedood worden tijdens de werkzaamheden. Tenminste twee maanden na het ophangen van de tijdelijke verblijfplaatsen en buiten de periode maart – september kan dit door de onderste rij golfplaten met de hand te verwijderen of op te lichten of met vogelschroot, pur of mussengaas de toegang tot de nestplekken dicht te stoppen. Hierdoor wordt voorkomen dat deze bewoond wordt tijdens de werkzaamheden.

Aanbieden van schuilmogelijkheden

Daarnaast is het van belang om de groene elementen in belangrijke mate af te stemmen op onder meer de levensbehoeften van de huismus. Voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. De te nemen maatregelen zijn onder andere het realiseren van een haag ter hoogte van het parkeerterreinen en de speelweide; het realiseren van een struweelsingels; aanleg van een boomgaard/pluiktuin met fruitbomen; aanleg moestuin. Daarnaast neemt de hoeveelheid verhard oppervlak binnen het plangebied af wat ten goede komt van de leefomgeving van de huismus en andere aanwezige vogelsoorten. Naast de beschreven landschappelijke inpassing is worden de aanbevelingen uit de QuickScan overgenomen, waaronder het plaatsen van minimaal drie nestplanken ten behoeve van de boerenzwaluwen, insectenhôtels en het aanleggen van een watervoorziening in de vorm van een amfibieënpool. Door de realisatie van de landschappelijke inpassing met inheemse planten en bomen blijft het aantal schuil- en foerageerplekken minimaal gelijk. Er is slechts sprake van tijdelijke lokale verstoring door sloop van rundveestal.

Werken buiten kwetsbare perioden

De huismus gebruikt zijn nest jaarrond en het hele jaar kan aangemerkt worden als kwetsbare periode voor de huismus. De meest kwetsbare periode is de voortplantingsperiode. Deze loopt van maart tot en met augustus. Indien sprake is van late vervollegsels kan september ook aangemerkt worden als voortplantingsperiode. Ook kan de periode, afhankelijk van klimatologische en meteorologische omstandigheden, eerder beginnen en/of later eindigen.

Het uitvoeren of opstarten van de sloopwerkzaamheden binnen het voortplantingsseizoen is alleen mogelijk als een broedvogelcontrole is uitgevoerd door een ecologisch deskundige op het gebied van huismus. Wanneer blijkt dat het nest bewoond is, worden maatregelen genomen om vestiging te voorkomen. Naast het broedseizoen vallen ook perioden met aanhoudende vorst onder de noemer "kwetsbare periode".

Tijdsplanning maatregelen huismus

Ophangen vervangende verblijfplaatsen: week 48

Ongeschikt maken van eventuele huidige nesten: januari 2024

Sloop van rundveestal en bijgebouw: 2024, buiten het broedseizoen

Aanbieden schuilmogelijkheden: bestaande en nieuw te aan te leggen groenvoorzieningen

Samenvatting

Met de sloop van de rundveestal gaan de eventueel aanwezige jaarrond beschermde nesten van de huismus verloren. Door mitigerende (verzachtende) maatregelen te treffen conform de kennisdocument Huismus, (passer domesticus versie 2.1, februari 2023) kan voorkomen worden dat verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden. De mitigerende maatregelen bestaan uit het plaatsen van een 10-tal nestkasten en het vergroten/verrijken van de schuil- en fourageerplekken door de realisatie van de landschappelijke inpassing met inheemse planten en bomen.